

>> İTU İyi Tarım Uygulamaları

Tüketicilerin sağlıklı tarım ürünü tüketimini sağlayabilmeleri için, kendi ülkelerinde yetişen veya dışarıdan ithal edilen tarım ürünlerinde aranan minimum standartları yeni bir düzenleme yaparak belirlemektir. Bu düzenlemeler ve standartları, üretici şahıs ve/veya kuruluşlar ürünün ekim, yetiştirme ve hasat aşamasına kadar uygulamaları gerekmektedir. Yetkilendirilmiş Kuruluşlarda hasat önce ürünleri yerinde denetimini yaparak sertifikalandırmasını sağlamaktadır.

İTU İYİ TARIM UYGULAMALARI

Yetkiyi Veren Kurum;

T.C. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 'na bağlı olan Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü tarafından yetkilendirilen bir belgelendirmedir.

T.C. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı logosudur.

<http://www.tarim.gov.tr>

Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü logosudur.

<http://iyi.tarim.gov.tr>

İyi Tarım Uygulamaları Tanımı (GAP : Good Agricultural Practices)

Çevre, insan ve hayvan sağlığına zarar vermeyen bir tarımsal üretimin yapılması ,doğal kaynakların korunması, tarımda izlenebilirlik ile sürdürülebilirlik ile gıda güvenliğinin sağlanması amacıyla yapılan tarımsal üretim modeline iyi tarım denir.

GAP : Good Agricultural Practices açılımı da, İyi Tarım Uygulamaları demektir.

İyi Tarım Uygulamalarında amaç;

- Çevre, insan ve hayvan sağlığına zarar vermeyen bir tarımsal üretimin gerçekleştirilmesi

- Doğal kaynakların doğru korunması
- Tarımda sistem gereği izlenebilirliğin sağlanması ve sürdürülmesi
- Gıda güvenliğinin yetiştirme aşamasından sağlanmasıdır

İyi Tarım Uygulamaları Yetkili Kurum;

Bu Yönetmelik, 441 sayılı Tarım ve Köyşleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinin (f) ve (h) bentlerine, 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanununun 22 ve 24 üncü maddelerine, 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 16 ve 24 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

2557 sayılı ve 08.09.2004 tarihli Resmi Gazetede yayınlamam İyi Tarım Uygulamalarına İlişkin Yönetmelige Göre yetki Tarım Bakanlığına verilmiştir.

Tarım Bakanlığı gerekli düzenlemeleri yapmış ve Yetkilendireceği kuruluşlar ilgili şartları belirlemiştir. Bu yetki çerçevesinde Yetkilendirilmiş Kuruluşların görev yetki sorumluluk ve çalışma şekli ve esaslarında aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

Yetkilendirilmiş Kuruluşlarının Görev ve Sorumlulukları

a) Yetkilendirilmiş kuruluşlar her türlü üreticiye, üretici birliklerine, müteşebbise, ürüne, üretime, kontrol işlemine, sertifikasyon işlemine, kuruluşun kendisine, çalışanına ve menşesine dair her türlü bilgi ve belgeleri düzenlemekle yükümlüdür.

b) Yetkilendirilmiş kuruluşlar İTU kriterlerine göre üretim yapan üreticilere, üretici birliklerine, müteşebbise ait her türlü bilgiyi kontrol ederek kayıt altına alır. 3'er aylık raporlar hazırlayarak bilgi için Bakanlık İl Müdürlüğü'ne verir. Bakanlık İl Müdürlüğü bu raporların özetinden oluşan bir raporu 6 aylık dönemler halinde gereği için İTUK'a bildirir.

Yetkilendirilmiş Kuruluşların Oluşumu, Çalışma Şekli ve Esasları

a) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında; İTU faaliyetlerinin her türlü kontrol ve sertifikalandırma işlemleri Bakanlıkça veya Bakanlıkça yetkilendirilmiş kuruluşlarca yapılır. Yetkilendirilmiş kuruluşlar yeterli ve tecrübeli personel ile teknik alt yapıya sahip olmak zorundadır.

b) Yetkilendirilmiş kuruluşlar, kontrol ve sertifika konularında çalışma izni almak için Bakanlığa başvuruda bulunur. Bakanlıkça gerekli incelemeler yapılır ve dilekçenin veriliş tarihinden itibaren 45 gün içinde sonuçlandırılır. Yetkilendirilmiş kuruluşlar çalışma yetki süreleri dolmadan her yıl en az 1 ay önce çalışma yetki sürelerini uzatmak zorundadırlar. Çalışma izinleri hiç bir şekilde devredilemez.

c) Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu; kontrol ve sertifikasyon olmak üzere iki ayrı birimden oluşur. Kontrol biriminde görev yapanlar sertifikasyon biriminde, sertifikasyon biriminde görev yapanlar kontrol biriminde görev yapamazlar.

d) **(Değişik: RG 05/05/2005-25806)** İTU kriterlerine göre üretim faaliyeti için uygulanan her türlü kontrol ve sertifikalandırma işlemleri Bakanlıkça yetkilendirilmiş kuruluşlarca yapılır. İTUK, yetkilendirilmiş kuruluşlardan; her türlü üreticiye, üretici birliğine, müteşebbise, kooperatife ya da tüzel kişilere, ürüne, üretime, kontrol işlemine, sertifikasyon işlemine, kuruluşun kendisine, çalışanına ve menşesine dair her türlü bilgi ve belgeleri istediği zaman talep edebilir.

e) **(Ek: RG 05/05/2005-25806)** Kontrol ve/veya sertifikasyon kuruluşları, kontrol ve sertifikasyon kriterlerini, izlenebilirlik ve yaptırımlara ait bilgileri de içeren bir kalite el kitabı hazırlayarak Bakanlığa bildirir. Bu kitapçık Bakanlık tarafından incelenir ve uygun olmayan kısımlar düzeltilir.

f) **(Ek: RG 05/05/2005-25806)** Kontrol ve/veya sertifikasyon kuruluşu, İTU'a ilişkin kontrol kriterlerini yerine getirebilmek için;

1) Kontrol planını hazırlar ve her kontrol döneminde en az bir defa kontrol yapar.

2) Üretim alanını yerinde kontrol eder.

3) Kontrol raporunu hazırlar ve rapor tarihinden itibaren en geç 1 ay içerisinde bilgi için faaliyet gösterdikleri ildeki Bakanlık İl Müdürlüğüne verir. Tarım İl Müdürlükleri kontrol raporlarının özetini Bakanlığa bildirir.

g) **(Ek: RG 05/05/2005-25806)** Yetkilendirilmiş kuruluşlar, yapmış oldukları yıllık faaliyetleriyle ilgili; üretici, üretici birliği, müteşebbis, kooperatifler ya da benzer tüzel kişilere ait ürün, sertifika, kontrol, üretim, ihracat, çalışan personelin durumu, cezai işlemler gibi tüm bilgileri, takip eden yılın en geç 31 Ocak tarihine kadar Bakanlığa bildirir.

h) **(Ek: RG 05/05/2005-25806)** Yetkilendirilmiş kuruluşlar, tespit ettikleri her türlü aykırılıklar ile ilgili bilgi ve belgeleri, uygun gördükleri yaptırım işlemini de içeren bir raporu en geç 20 gün içinde Bakanlığa bildirirler. Yaptırımlarla ilgili itirazlar Bakanlığa yapılır.

ITU & GLOBALGAP & EUREPGAP Tanımları;

GLOBALGAP & EUREPGAP , iyi tarım uygulamaları belgesi, İyi Tarım Uygulamaları Standardı, Avrupa Perakendecileri Tarım Ürünleri Çalışma Grubu'nun (EUREP: Euro Retailer Produce Working Group), İyi Tarım Uygulamaları (GAP: Good Agriculture Practice) protokolüdür. Bu protokole ilişkin çalışmaların yapılabilmesi için 1999 yılında, kar amacı gütmeyen merkezi Almanya'da olan özel bir dernek kurulmuştur. Bu derneğin amacı, Avrupa Birliği ülkelerindeki büyük perakendecilerin, kendi toplumlarının sağlıklı tarım ürünü tüketimini sağlayabilmeleri için, kendi ülkelerinde yetişen ve dışarıdan ithal edilen tarım ürünlerinde aranan minimum standartları yeni bir düzenleme yaparak belirlemektir. EUREPGAP belgesi ürün bazlı verilen belgedir, ürünün (life cycle) olan ömür, yada hayat hikayesini kayıt etme esası

GLOBALGAP & EUREPGAP Sertifikası alan üretici kuruluş yada firmalar, bu düşünceden yola çıkarak, ürettikleri tarım ürünlerinin daha kaliteli, ürettiği ve ihracat yaptıkları ülke pazarlarında öncelikli olmalarını sağlarlar. Özellikle son yıllarda ülkemizde tarım ürünleri ihracatında tarımsal ilaç kalıntıları bakımından önemli sorunlar yaşanmıştır. Bu durum, Türk

tarım ürünlerinin imajını olumsuz yönde etkilemiş, yurtdışına ihraç edilen pek çok ürünümüz geri dönmüştür. EUREPGAP Sertifikası, bu tip olumsuzluklarla karşılaşma riskini ortadan kaldırdığı için pek çok üretici firma tarafından tercih edilmeye başlanmış ve Türkiye için önemli bir adım atılmıştır.

EUREPGAP, Tehlike Analizi ve Kritik Kontrol Noktaları (HACCP), Zararlılarla Entegre Mücadele (IPM: Integrated Pest Management) ve Entegre Ürün Yetiştiriciliği (ICM: Integrated Crop Management) ilkelerini baz alarak, tarım ile ilgili metotların ve teknolojilerin sürekli gelişmesini desteklemektedir.

EUREPGAP Sertifikası ile; insan sağlığına zararlı kimyasal, fiziksel ve mikrobiyolojik kalıntılar içermediği, çevreyi kirletmeden ve doğal dengeye zarar vermeden üretildiği, üretim sırasında, üretimle ilgili insanları veya diğer canlıları olumsuz olarak etkilemediği, üretim sırasında, tüketicinin bulunduğu ülkenin ve ürünün yetiştirildiği ülkenin tarım mevzuatlarına uygun işlemler yapıldığı belgelenmiş, olur.

Sonuç olarak; Avrupa'daki perakendecilerin dünyanın her yerinden ithalat yaptıkları göz önünde bulundurulduğu zaman, kendi aralarındaki rekabetin de yükselmesine bağlı olarak, gıda güvenliğinin önemi daha çok artmıştır. Bu yüzden pazarda kalıcı olabilmeleri için, raflarına koydukları ürünlerin zararlı olmayacağına dair müşterilerine garanti ve güvence vermeleri gerekmektedir. HACCP, BRC, EUREPGAP Sertifikaları, perakendecilere ihtiyaç duydukları garantiyi ve güvenceyi sağlamış olur.

Bu tür standardının ortaya çıkış nedenlerinin altında "marka değerinin" korunması konusundaki önem yatmaktadır. Bu konu perakendeciler açısından; müşteri baskısı ve algısı, medya baskısı ve analizler, yasal yükümlülükler ve satışlardaki azalış sonucunda daha önemli hale gelmiştir.